

Opravený záznam
z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“) dne 29. března 2006
(Úřad vlády, nábř. E. Beneše 4, Praha 1)

Přítomní členové Rady:

Mgr. Ivo Hartmann, MBA (náměstek místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti a místopředseda Rady) Ing. Jan Málek (náměstek ministra financí), MUDr. Marián Hošek (náměstek ministra práce a sociálních věcí), Mgr. Kateřina Mazáčová (náměstkyně ministra kultury), Mgr. Zuzana Gáborová (kancelář Veřejného ochránce práv), Mgr. Linda Vávrová (kancelář prezidenta republiky) MUDr. Atanas Ivan Belkov (zástupce bulharské menšiny), Ing. Štefan Végh (zástupce maďarské menšiny), Ing. Erich Lederer (zástupce německé menšiny), Cyril Koky a Ladislav Bílý (zástupci romské menšiny), Ing. Alexej N. Kelin (zástupce ruské menšiny), Trifon Moras (zástupce řecké menšiny), PhDr. Helena Nosková a Mgr. Vladimír Skalský (zástupci slovenské menšiny a místopředseda Rady), Mgr. Branislava Kubešová (zástupkyně srbské menšiny), Mgr. Bohdan Rajčinec (zástupce ukrajinské menšiny), Mgr. Józef Szymeczek a Mgr. Rudolf Moliński (zástupci polské menšiny).

Přítomní hosté:

JUDr. Pavel Rokyta (Ministerstvo spravedlnosti), Mgr. Dagmar Novohradská (odbor lidských práv MZV), PhDr. Václav Appl (odbor regionální a národnostní kultury Ministerstva kultury), Jana Černá (zástupkyně Magistrátu hl. m. Prahy), PhDr. Marie Rauchová (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy), Irena Kuncová (zástupkyně německé menšiny), Milan Ferenc (zástupce romské menšiny), JUDr. Tomáš Kraus (zástupce židovské komunity), Ing. František Lambert (vrchní ředitel a ředitel programu ČT), dr. Darja Macáková (šéfdramaturg Centra publicistiky, dokumentaristiky a vzdělávání ČT), Marta Svozilová (Česká televize - TS Ostrava), PhDr. Kateřina Jacques a Mgr. Pavek Hříbek (Úřad vlády).

Sekretariát:

PhDr. Andrej Sulitka, RNDr. Milan Pospíšil, Mgr. Ondřej Klípa (pracovníci sekretariátu Rady).

Program jednání:

1. Kontrola úkolů z jednání Rady dne 6. prosince 2005
2. Informace o semináři Rady České televize dne 15. února 2006 k problematice menšinového vysílání (návrhy k další spolupráci)
3. Návrh - pracovní verze Směrnice pro zajištění poskytování dotací územním samosprávným celkům na výdaje spojené s prováděním Evropské charty regionálních či menšinových jazyků
4. Informace o postupu projednávání Evropské charty regionálních či menšinových jazyků
5. Stav přípravy Zprávy o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2005
6. Různé

Jednání řídil Mgr. Ivo Hartmann, MBA, náměstek místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti a místopředseda Rady. Na úvod omluvil nepřítomnost předsedy Rady z důvodu jeho účasti na současně probíhajícím jednání vlády. Poté požádal o schválení programu, jenž byl schválen bez připomínek.

Ad 1

A. Sulitka zrekapituloval úkoly z posledního jednání Rady a stav jejich plnění. K tomuto bodu programu nebyla vznesena žádná připomínka.

Ad 2

Bod programu uvedl I. Hartmann, průběh semináře stručně zrekapituloval A. Sulitka: Na semináři, který moderoval Petr Uhl, člen Rady ČT, zazněly příspěvky generálního ředitele ČT Jiřího Janečka, dále Františka Lamberta, vrchního ředitele, ředitele programu ČT, Tomáše Krause za pracovní skupinu pro národnostně menšinové televizní vysílání Rady vlády pro národnostní menšiny, a v diskusi vystoupili Jarmila Balážová, zástupkyně romské menšiny, Alexej N. Kelin, zástupce ruské menšiny, Vladimír Skalský, zástupce slovenské menšiny a další. Postoj managementu ČT k řešení otázek, které se objeví v souvislosti s národnostně menšinovým vysíláním ČT, byl otevřený.

F. Lambert uvedl, že 15. února t.r. došlo k průlomů v komunikaci mezi národnostními menšinami a Českou televizí. Vyjádřil přání nadále spolupracovat s úzkou a dynamickou skupinou zástupců za národnostní menšiny. Upozornil, že taková komunikace musí probíhat na úrovni pražského centra ČT, nikoliv regionálních studií. Přislíbil možnou spolupráci ve stávajících pořadech, případně i novém formátu a také v zapojování národnostně menšinové tematiky do ostatních pořadů. Zároveň však poukázal na omezení vzhledem k diváckým preferencím. Hlavně ale nastínil bezprecedentní možnosti vyplývající z digitalizace televizního vysílání.

I. Hartmann zmínil, že na jednání Rady k tématu zaslali stanoviska zástupci bulharské, německé, polské, ruské a řecké menšiny.

Rozprava

A. N. Kelin upozornil na fakt, že objem vysílání neodpovídal podílu menšin ve společnosti podle výsledků sčítání lidu 2001. Za větší problém ale považuje tvorbu pořadů o menšinách bez účasti jejich zástupců. Vyjádřil – spolu s V. Skalským – obecně spokojenost s posledním vývojem.

F. Lambert zopakoval potřebu zefektivnit současnou komunikaci (ulehčenou též přenosem mnoha kompetencí na šéfdramaturgy) a věnovat se přípravě pořadů nových, pro něž vznikne prostor digitalizací (konkrétně uvolněním ČT2 pro výhradně arte-kulturní program).

I. Hartmann navrhl jako styčné osoby pro spolupráci s Českou televizí Andreje Sulitku, vedoucího sekretariátu Rady, a Jarmilu Balážovou, vedoucí pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání. Tento návrh byl schválen bez hlasování.

Ad 3

Materiál a jeho účel uvedl A. Sulitka. Směrnici vypracoval sekretariát Rady na základě bodu IV 2. b) usnesení vlády k návrhu na ratifikaci Charty ze dne 7. prosince 2005 č. 1574. Týká se stanovení postupu při poskytování finančních prostředků územním samosprávným celkům na výdaje spojené s prováděním Charty. Po projednání Radou bude materiál poskytnut k připomíncekám zástupcům Moravskoslezského kraje a následně pak projde interním připomínkovým řízením v rámci Úřadu vlády. Po zapracování připomínek ji předloží předseda Rady vedoucímu Úřadu vlády. Pokud Česká republika ratifikuje Chartu v letošním roce, účinnost Směrnice bude platit od roku 2007.

Souhlasná stanoviska ke Směrnici zaslali zástupci bulharské, německé a řecké menšiny a zástupce Ministerstva práce a sociálních věcí. Zástupce Ministerstva financí ve svém stanovisku navrhl vypustit v článku 1 odst. 2 (pro nadbytečnost).

Rozprava

R. Moliňski se dotázal na znění čl. 4 bodu b) Směrnice (pojem „místní názvy“). Vysvětlení podal A. Sulitka v tom smyslu, že text je převzat z ustanovení Charty a jde o označení obce.

C. Koky vyjádřil názor, že náklady na provádění Charty by měla nést příslušná obec. A. Sulitka odpověděl, že k závazku ochrany menšinových jazyků se přihlásil stát ratifikací Charty. Nejde tedy o obecní, ale státní politiku, proto na sebe stát bere i finanční povinnosti s tím spojené. R. Moliňski upozornil, že opatření se týká jen obcí s vyšším než desetiprocentním podílem příslušníků menšiny, které by při velikosti obecních rozpočtů na takové náklady stejně neměly prostředky.

Na závěr rozpravy schválili členové Rady konsensuálně (přítomno 19 členů) toto usnesení:

Usnesení č. 47

Rada

- a) *souhlasí s návrhem Směrnice pro zajištění poskytování dotací územním samosprávným celkům na výdaje spojené s prováděním Evropské charty regionálních či menšinových jazyků a pověřuje sekretariát, aby jej – po zapracování připomínek členů Rady - poskytnul k připomínkám zástupcům Moravskoslezského kraje;*
- b) *doporučuje předsedovi Rady, aby po vypořádání připomínek předložil Směrnici vedoucímu Úřadu vlády ČR ke schválení.*

Ad 4

Bod uvedl A. Sulitka, zrekapituloval dosavadní průběh projednávání návrhu na ratifikaci Charty v orgánech Parlamentu ČR:

Poslanecká sněmovna	- Petiční výbor projednával Chartu dne 14. února 2006: Zpravodaj výboru: posl. Vladislav Antolák. Jednání výboru bylo přerušeno. Dokončení projednání se uskutečnilo dne 7. března 2006. Výbor vyslovil souhlas s ratifikací Charty.
	- Zahraniční výbor projednal Chartu dne 22. února 2006. Zpravodaj výboru: posl. Václav Exner. Výbor jednomyslně vyslovil souhlas s ratifikací Charty.
	- Výbor pro veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí zařadil projednání návrhu na ratifikaci Charty na program schůze dne 5. dubna 2006.
	Předpokládá se, že návrh na ratifikaci Charty projedná Poslanecká sněmovna ve druhém čtení na dubnové schůzi, která začíná 17. dubna 2006.
Senát	- Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice projednal Chartu dne 18. ledna 2006. Zpravodaj výboru: sen. Jan Hálek. Výbor jednomyslně vyslovil souhlas s ratifikací Charty.
	- Výbor pro záležitosti Evropské unie projednal Chartu dne 8. února 2006. Zpravodajka výboru: sen. Alena Gajdušková. Výbor jednomyslně vyslovil souhlas s ratifikací Charty.
	- Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost projednal Chartu dne 22. února 2006. Zpravodaj výboru: sen. Josef Jařab. Výbor jednomyslně vyslovil souhlas s ratifikací Charty.
	Senát na schůzi dne 16. března 2006 projednal Chartu a vyslovil souhlas s ratifikací i s návrhem prohlášení - usnesení č. 374.

Do rozpravy k ratifikaci Charty se nikdo nepřihlásil a Rada přijala usnesení bez hlasování.

Usnesení č. 48

Rada bere na vědomí informaci o postupu projednávání Charty.

Ad 5

Bod programu prezentoval A. Sulitka, s tím, že sekretariát Rady shromažďuje a zpracovává podklady od oslovených zástupců samosprávy (obcí, statutárních měst a krajů), resortů, které participují na národnostně menšinové politice, a zástupců národnostních menšin. K dnešnímu dni je připravena pracovní verze dokumentu, v němž však ještě chybí některé dílčí podklady. Text týkající se samosprávy rozeslal již sekretariát Rady k připomínkám členům Výboru Rady pro spolupráci s orgány samosprávy. V době do 14 dní bude celý text upraven a pak rozeslán členům Rady za národnostní menšiny k redakčním úpravám jejich textů; v průběhu května (na příštím jednání Rady) bude možno jeho verzi se zapracovanými připomínkami členů Rady projednat. Zároveň proběhne v druhé polovině května meziresortní připomínkové řízení. Důraz v letošní Zprávě byl kladen na přístup samosprávy vůči příslušníkům národnostních menšin a dotační politiku veřejné správy.

K tomuto bodu nepřijala Rada žádné usnesení.

Ad 6

- Příprava sčítání lidu v roce 2011

Členové Rady obdrželi před jednáním materiál Českého statistického úřadu, který byl dne 23. března 2006 zaslán sekretariátu Rady. A. Sulitka požádal zvláště zástupce národnostních menšin o zaslání podnětů či připomínek k návrhu, nejpozději do 28. dubna 2006. V rozpravě vysvětlil, že sekretariát považuje za vhodné zabývat se možným zařazením otázky na „etnický původ“ a „regionální dialekt“ (jako mateřský jazyk) do sčítacího dotazníku. Tyto podněty již byly v návrhu zmíněny. ČSÚ připraví na podzim tohoto roku věcný návrh zákona.

- Informace sekretariátu Rady: novela zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Ke změně zákona o obcích A. Sulitka připomenul, že poté, co návrh novely schválila dne 27. ledna 2006 Poslanecká sněmovna (v § 29 je vypuštěna podmínka petice k možnosti zavedení dvojjazyčných názvů v obcích), byl návrh postoupen dne 28. února 2006 Senátu Parlamentu ČR. Z projednání ve výborech Senátu nejsou připomínky k navrhované změně, nicméně Stálá komise Senátu pro rozvoj venkova schválila pozměňovací návrh, podle něhož žádost o zavedení dvojjazyčných názvů v obcích musí doporučit výbor pro národnostní menšiny v příslušné obci. Návrh by měl projednat Senát na 10. schůzi, která trvá do 30. března. V této souvislosti je třeba uvést, že jde o rozsáhlou novelu zákona o obcích, která přináší řadu změn, k nimž Senát připojil další pozměňovací návrhy. Předpokládá se, že novela zákona o obcích bude zařazena na program dubnové schůze Poslanecké sněmovny. Lze doufat, že ještě do konce volebního období bude novela zákona schválena. Bod byl projednán bez rozpravy a usnesení.

- Podpora zřízení Domu národnostních menšin v Praze

A. Sulitka aktualizoval informace o podpoře zřízení Domu národnostních menšin v Praze. Materiál projednala Rada vlády pro národnostní menšiny na schůzi dne 6. prosince 2005. Po vyhodnocení připomínkového řízení předložil místopředseda vlády a předseda Rady materiál pro schůzi vlády. Vláda projednala návrh materiálu dne 25. ledna 2006 a usnesením č. 62

(dokument je na internetových stránkách Rady) schválila finanční podporu na projekt zřízení Domu národnostních menšin v Praze. Rekonstrukce objektu pro zřízení Domu národnostních menšin v Praze začala 23. března t.r., plánovaný termín předání objektu do užívání je říjen 2006. V současnosti probíhá na Magistrátu hl. m. Prahy každé dva týdny jednání zvláštní pracovní skupiny. Kromě dislokačních otázek zbývá ještě projednat téma nároků menšinových sdružení na využívání Domu, otázku hmotné odpovědnosti apod. Informaci vzala Rada na vědomí.

- Projekt Visegrád – *Terra Interculturalis*

Jak uvedl V. Skalský, projekt uskutečňuje Slovensko-český klub za podpory Mezinárodního visegrádského fondu a týká se národnostních menšin Poláků, Maďarů a Slováků v zemích Visegrádské čtyřky. Členové Rady dostali informace o projektu před jednáním Rady. V. Skalský požádal jménem organizátorů projektu o podporu při zajištění jeho publicity. Konkrétně v dubnu t.r. plánují uskutečnit tiskovou konferenci, pro níž by organizátoři rádi využili prostor, které má Úřad vlády k dispozici.

V reakci na tuto úvodní informaci I. Hartmann, podobně jako A. Sulitka, přislíbil pomoc a projekt označil za mimořádně vhodnou aktivitu. Nakonec V. Skalský vyzval k účasti další zástupce národnostních menšin.

- Informace o Evropské Kampani mládeže Rady Evropy

Členům Rady byl na jednání rozdán materiál *Evropské Kampaně mládeže na podporu lidských práv, rozmanitosti mezi národy a participace – „All Different – All Equal“*, který Radě zaslal náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Ing. Karel Hrdý (materiál zaslal rovněž Radě vlády ČR pro záležitosti romské komunity). Jde o informativní materiál o celoevropské akci, kterou vyhlásilo ředitelství pro mládež a sport Rady Evropy ve spolupráci s Evropskou komisí na období červen 2006 až září 2007. Cílem kampaně je motivovat mladé lidi aktivně se účastnit budování mírové společnosti založené na rozmanitosti mezi národy a sociálním začlenění, a to v duchu tolerance vůči rozdílnostem mezi národy a vzájemném respektu a porozumění.

Kampaně by měla oslovit zejména mladé lidi ze znevýhodněného sociálního prostředí a oběti diskriminace. V České republice byl již sestaven koordinační výbor ze zástupců MŠMT, České národní agentury programu Mládež, Asociace středisek volného času, nestátních neziskových organizací, krajských úřadů a dalších subjektů. Hlavní organizační zátěž nese Česká rada dětí a mládeže. Jednou z akcí na podporu Kampaně je vyhlášení mimořádných dotací MŠMT zaměřených na aktivity nestátních neziskových organizací (NNO) organizované v Kampani, v rámci Programu státní podpory práce s dětmi a mládeží pro NNO na léta 2004 až 2006. V souvislosti s přípravou této Kampaně byl sekretariát Rady požádán o informaci ohledně aktivit v rámci oblasti působnosti Rady, které by s programem Kampaně mohly být propojeny. Bylo by vhodné, kdyby na plánované akci participovaly mládežnické organizace národnostních menšin, jako je německý *JUKON* či *Harcerstwo Polskie* a další.

A. Sulitka uvedl, že podněty lze zasílat sekretariátu Rady nejpozději do 14. dubna 2006. Následně budou předány náměstkovi ministryně školství, mládeže a tělovýchovy K. Hrdému.

V rozpravě požádal A. Keln o zaslání dokumentu elektronickou formou (což za resort školství, mládeže a tělovýchovy přislíbila M. Rauchová).

- Dotační programy ministerstev kultury a školství, mládeže a tělovýchovy

Tento bod nebyl v programu schválen, ale vyplynul během jednání Rady. I když úzce souvisí se zbylými položkami bodu Různé, je před ně posunut v souladu s průběhem jednání.

V úvodu vyjádřil Š. Végh výhrady k dotačním programům a nespokojenost s tím, že v nich chybí zřetelný systém, který by zaručoval podporu již probíhajícím projektům. Za největší problém označil průběh programu podpory vydávání národnostně menšinového tisku, ve kterém absence zástupce maďarské menšiny během jednání dotační komise údajně rozhodla o snížení dotace pro časopis maďarské menšiny. Podle sdělení Š. Végha to resort kultury alibisticky umožňuje „pseudohlasováním“ výběrové dotační komise. Š. Végh dále vznesl dotaz, co se stalo s doporučením, které Rada přijala v květnu minulého roku a které se týkalo projektů.

K. Mazáčová doporučila, ať se zástupci menšin obrátí s konkrétním dotazem na náměstkyni ministra kultury P. Smolíkovou, jež je za tuto problematiku na ministerstvu kultury zodpovědná.

B. Kubešová projevila nespokojenost se skutečností, že dotace na národnostní periodika nejsou přidělovány podle jednotného principu, přičemž šest menšin vydává jen po jednom časopise. Slovenská menšina přitom dostává 25 % celkových dotací, což není spravedlivé, s romskou menšinou to činí dohromady přes 45 %. Podle Kubešové navíc Slováci v ČR mohou mluvit slovensky, přičemž nepotřebují tlumočení. Vyslovila také požadavek, aby každá menšina vydávala jen jeden časopis.

I. Hartmann navrhl, aby se menšiny nejprve shodly na tom, jak stav vyhodnotit, popř. co chtějí změnit. O tom se musí podle I. Hartmanna nejprve vést diskuse, z níž vzejde společný návrh do agendy Rady nebo resortů. Navrhl tento bod zařadit na příští jednání Rady, nebo připravit pracovní skupinu, jež se touto otázkou bude separátně zabývat.

M. Rauchová podpořila předchozí návrh a doporučila obrátit se na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, konkrétně PhDr. Martina Profanta, ředitele odboru analyticko-koncepčního.

C. Koky vyjádřil nespokojenost s výsledky výběrového řízení, poněvadž rozhodnutí komise ministr nerespektoval a na nátlak je změnil.

Š. Végh podpořil návrh zřízení pracovní skupiny, která by se podrobně zabývala problematikou poskytování dotací.

V. Skalský připomenul, že hlavní problém tkví v nezvyšování sumy rozpočtu na dotační programy, bez ohledu na rostoucí počet projektů. Porovnávání mezi menšinami vidí jako problematické, neboť existují rozdíly v jejich velikosti, organizovanosti a aktivitách. Odmítl řízené omezování počtu periodik pro jednotlivé menšiny vzhledem k principu volné soutěže.

B. Kubešová namítla, že neusiluje o omezení množství časopisů jako takových, ale jejich nároku na financování státem. V. Appl doporučil směřovat stížnosti na náměstkyni ministra kultury P. Smolíkovou.

H. Nosková vyjádřila souhlas se zástupci srbské, romské a maďarské menšiny.

K. Mazáčová upozornila, že by bylo nanejvýše vhodné, kdyby stanoviska menšin - alespoň za Radu - byla jednotná. A. Sulitka k problému dotací na národnostní periodika uvedl informaci náměstkyně ministra kultury P. Smolíkové o tom, že na některé tituly nebudou v nejbližší době poukázány dotace, a to z důvodu nedostatků ve vyúčtování.

- Podnět zástupkyně slovenské národnostní menšiny

Na podnět písemně reagovali zástupci bulharské, německé, ruské, řecké a slovenské menšiny. A. Sulitka na začátek uvedl, že podnět má charakter interní záležitosti slovenské menšiny, ale je také legitimní zařadit tuto záležitost na jednání Rady, když o to členka Rady požádala.

Následovala výměna osobních názorů mezi H. Noskovou a V. Skalským (na téma možnosti odvolání V. Skalského a Š. Medzihorského z Rady, projektu Letní škola tolerance, soudní

řízení Klubu slovenské kultury ap.), která měla konfrontační ráz, vzájemně odmítavý, odpovídající písemným podkladům, které obě strany předložily členům Rady.

I. Hartmann konstatoval, že Rada nenavrhuje odvolání uvedených osob, protože členy Rady odvolává a jmenuje vláda.

A. N. Kelin uvedl, že takovou situaci zná patrně každý zástupce menšin ze svých organizací. Podle A. N. Kelina by se však neměla řešit veřejně. Není též dobré, žádat o arbitráž zvenku, ať již členy Rady nebo sekretariátu.

H. Nosková konstatovala, že na jednání Rady je třeba tuto diskusi uzavřít; nabídla, že zformuluje závěr a zašle jej písemně sekretariátu Rady, aby byl zanesen do záznamu k tomuto bodu jednání. Proti navrženému řešení nevzněl nikdo námitku.

Text H. Noskové, který zaslala sekretariátu Rady dne 30. března 2006, *byl na základě jednání Rady dne 17. května 2006 vypuštěn.*

- Podnět Bohdana Rajčince (zástupce ukrajinské menšiny)

B. Rajčinec zaslal sekretariátu Rady elektronickou poštou dne 23. března 2006 zápis ze zasedání ukrajinských organizací v ČR ze dne 6. března 2006 a předložil jej jako podnět na jednání Rady. Sekretariát Rady tento materiál rozeslal dodatečně elektronickou poštou členům Rady, což předkladatel podnětu hodnotil kladně. Týká se prezentace projektů ukrajinské menšiny a jejich podpory Ministerstvem kultury a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, rovněž působnosti sekretariátu Rady. Stanovisko k dokumentu zaslal zástupce německé menšiny R. Šulko. B. Rajčinec uvedl, že věc byla zaslána oběma resortům, od nichž očekává odpověď. Uvítal by též stručnou odpověď sekretariátu.

- Ruské duchovní centrum

A. Kelin informoval o přípravě budování ruského duchovního centra, jehož výstavba se plánuje v Ruské ulici v Praze 10.

Zpracovali: RNDr. Milan Pospíšil, Mgr. Ondřej Klípa, PhDr. Andrej Sulitka

Schválil: Mgr. Ivo Hartman, MBA
náměstek místopředsedy vlády
a ministra spravedlnosti,
místopředseda Rady